

Pozměňovací návrh ke sněmovnímu tisku 85

Změna zákona o nemocenském pojištění

Čl. I

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 302/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 157/2010 Sb., zákona č. 166/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 180/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 169/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 14/2015 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 317/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 195/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb. a zákona č. 310/2017 Sb., se mění takto:

V § 7a odst. 1 se slova „10 000 Kč“ nahrazují slovy „11 500 Kč“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

Pro posouzení skutečností vzniklých před účinností tohoto zákona se použijí právní předpisy ve znění před účinností tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti 1. ledna roku následujícího po roku jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Návrh zákona o nemocenském pojištění směřuje ke zvýšení hranice pro odvody na sociální a zdravotní pojištění tak, aby reflektovala vývoj mezd, inflaci i výkonnost české ekonomiky. Za posledních sedm let nedošlo ke změně této hranice, což negativně dopadá na studenty na brigádách, drobné přívýdělky rodičů na rodičovské dovolené a pracující důchodce. Návrh stanovuje novou hranici na úroveň 11 500 Kč, tedy tak, aby byla valorizace reflektovala inflaci od roku 2011, kdy byla stanovena. Novela tak přispívá ke zlepšení situace nízkopříjmových osob, udržování jejich pracovní návyků a případně k jejich rozvoji. Zároveň těmto zaměstnancům dává více prostředků k vlastní obživě a rozvoji.

Věcný záměr tohoto zákona podpořila národní reprezentace studentů českých vysokých škol – Studentská komora Rady vysokých škol. Návrh také podporují různá sdružení pracovníků v sociálních službách, na které současný právní stav dopadá negativně.

A. Název a účel zákona

Návrh zákona mění částku, od jejíhož překročení jsou zaměstnanci pracující na základě dohody o provedení práce účastníky systému nemocenského pojištění. Od této účasti se odvíjí zaměstnanci další povinnosti v oblastech systémů důchodového a veřejného zdravotního pojištění.

Cílem zákona je přímo zvýšit tuto částku o 1 500 Kč měsíčně, aby došlo k reflexi vývoje na trhu práce, vývoje výše mezd a životních nákladů.

B. Zhodnocení platného právního stavu

V současné době zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších zákonů, stanoví ve svém § 7a odst. 1 pevnou částku, od které se odvíjí účast osob zaměstnaných na základě dohody o provedení práce na nemocenském pojištění. Tato výše byla zavedena v roce 2011 zákonem č. 365/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Od této částky se nicméně odvíjí i účast na důchodovém pojištění dle § 8 zákona č. 155/1995, o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších zákonů, a veřejného zdravotního pojištění dle § 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Samotná částka 10 000 Kč zůstává od roku 2012 nezměněna, přestože v mezidobí došlo k růstu platů a mezd, ale i životních nákladů. To se odrazilo například v opakované novele nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, kdy v mezidobí docházelo ke zvyšování minimální a zaručené mzdy. Přes tento vývoj ale nedošlo k reflexi tohoto navýšení hranice, do které poplatník nemusí odvádět část svého výdělku státu formou sociálního a zdravotního pojištění. Takový trend tak spíše vede k růstu šedé ekonomiky než ke zvýšení životní úrovně v České republice.

C. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Cílem navrhované úpravy je zvýšení hranice pro odvody do systému nemocenského pojištění. Důvodem je, že rigidní zákonná úprava nereflktuje vývoj na trhu práce a zůstává nezměněná, přestože určení její výše již pozbylo důvodnosti. Dohoda o provedení práce je rozšířenou formou pracovněprávního vztahu a slouží zejména k překlenutí dočasně zvýšené

potřeby práce. Vedle tohoto jejího hlavního účelu existuje nemalý segment pracovního trhu, který dohod využívá k posílení svého ekonomického postavení – jde nejčastěji o přivýdělek, který s sebou přináší budování nebo udržování pracovních návyků jednotlivce. Častými pracovníky na dohodu o pracovní činnosti jsou na příklad rodiče na rodičovské dovolené a studenti. Studenti si práci osvojují pracovní návyky a zároveň jim to zajišťuje výdělek, který často může mít vliv na možnost pokračovat ve studiu. Často je formou dohody také řešeno zapojení třeba studentů doktorského studijního programu na různých projektech, které ne vždy mohou umožňovat výplatu formou stipendia, byť souvisí s pedagogicko-vědeckou činností.

Stanovení hranice na výši minimální mzdy s sebou nese riziko, že by dohody o provedení pracovní činnosti konkurovaly klasickému pracovněprávním smlouvám, neboť pro běžný pracovněprávní vztah je navrhovaná výše stále příliš nízká.

D. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky

Návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a v souladu s jejími mezinárodními závazky.

E. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí

Navrhovaná úprava bude mít neutrální dopad na příjmy státního rozpočtu vzhledem k tomu, že se dohody o provedení práce v rozmezí mezi 10 000 Kč a 11 500 Kč prakticky nepoužívají.

Zvláštní část

Čl. I

Návrh zákona přináší navýšení hranice příjmů z dohody o provedení práce, jejíž nová hranice lépe reflektuje současný stav pracovního trhu. Tato cesta přináší valorizaci této fixně stanovené částky o inflaci, která v průměru od přijetí tohoto zákona dosahovala 1,43 %. Nově stanovená částka 11 500 Kč ponechává také určitý prostor nad rámec inflace. Nová úprava tak přináší férovější a aktuálnější hranici.

Čl. II

Přechodné ustanovení upřesňuje, že povinnosti poplatníka vzniklá přede dnem platit pojištění není novou úpravou dotčena a řídí se dřívější úpravou. Novela má za cíl prospektivní aplikaci.

Čl. III

Účinnost zákona je určena od 1. ledna nejbližšího roku po vyhlášení. Vzhledem k délce legislativního procesu předkladatel volí dynamické určení termínu účinnosti. Datum 1. ledna je zvoleno vzhledem k tomu, že konec roku bývá rozhodným obdobím pro stanovení navazujících povinností.

V Praze dne 23. dubna 2018

Platné znění zákona o změně zákona č. 187/ 2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením změn:

§ 7a

Pojištění zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce

- 1) Zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce jsou účastni pojištění, jestliže splňují podmínku uvedenou v § 6 odst. 1 písm. a) a byl jim zúčtován započitatelný příjem v částce vyšší než ~~40000 Kč~~ **11 500 Kč**.
- 2) Zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce jsou účastni pojištění jen v těch kalendářních měsících po dobu trvání této dohody, do nichž jim byl zúčtován zaměstnavatelem započitatelný příjem z dohody o provedení práce ve výši uvedené v odstavci 1; ustanovení § 7 odst. 3 platí zde obdobně.
- 3) Zaměstnanec činný na základě dohody o provedení práce je účasten pojištění též, jestliže vykonával v kalendářním měsíci u téhož zaměstnavatele více dohod o provedení práce a úhrn započitatelných příjmů z těchto dohod podle odstavce 2 dosáhl v kalendářním měsíci aspoň částku uvedenou v odstavci 1; zaměstnanec je účasten pojištění nejvýše po dobu trvání takových zaměstnání v tomto kalendářním měsíci. Za téhož zaměstnavatele se přitom považuje též právní nástupce zaměstnavatele.